

Teaching Torah – Learning Torah – A Life Changing Experience

1. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף מ עמוד ב

וכבר היה רבי טרפון וזקנים מסובין בעלית בית נתזה בלוד, נשאלה שאילה זו בפניהם: תלמוד גדול או מעשה גדול? נענה רבי טרפון ואמר: מעשה גדול, נענה ר"ע ואמר: תלמוד גדול, נענו כולם ואמרו: תלמוד גדול, שהתלמוד מביא לידי מעשה בית הבחירה (מאירי) מסכת קידושין דף מ עמוד ב

תלמוד ומעשה תלמוד גדול שהתלמוד מביא לידי מעשה ונמצאו שניהם בידו וביאור דבר זה הוא שאם באה לידי מצוה ממצות שאין שעתן עוברת והוא צריך לתלמוד ראוי להקדים את התלמוד למצוה ומכל מקום אם אינו צריך לתלמוד אינו דוחה מצוה שלו בשביל ללמד אחרים וכן ביארנוה בסוף ראשון של קמא:

2. תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף יז עמוד א

ת"ר: וכבוד עשו לו במותו - זה חזקיה מלך יהודה, שיצאו לפניו שלשים וששה אלף חלוצי כתף, דברי ר' יהודה; א"ל ר' נחמיה: והלא לפני אחאב עשו כן! אלא, שהניחו ס"ת על מטתו, ואמרו: קיים זה מה שכתוב בזה. והאידנא נמי עבדינן הכי! אפוקי מפקינן, אנוחי לא מנחינן. ואיבעית אימא: אנוחי נמי מנחינן, קיים לא אמרינן. אמר רבה בר בר חנה: הוה אזילנא בהדיה דר' יוחנן למשאל שמעתא, כי הוה עייל לבית הכסא והוה בעינא מיניה מלתא, לא פשיט לן עד דמשי ידיה ומנח תפילין ומברך, והדר אמר לן: אפילו קיים אמרינן, לימד לא אמרינן. והאמר מר: גדול למוד תורה, שהלמוד מביא לידי מעשה! ל"ק: הא למיגמר, הא לאגמורי.

3. רש"י מסכת בבא קמא דף יז עמוד א

מביא לידי מעשה - אלמא מעשה עדיף. למיגמר - לעצמו מעשה עדיף אבל לאגמורי לאחרני עדיף ממעשה הלכך לימד לא אמרינן.

4. תוספות מסכת בבא קמא דף יז עמוד א

והאמר מר גדול למוד תורה שמביא לידי מעשה - פי' בקונטרס אלמא מעשה עדיף וקשה לר"ת דאדרבה מהכא דייק ספ"ק דקדושין (דף מ: ושם) למוד גדול ממעשה גבי זקנים שהיו מסובין בעליית בית נתזה בלוד ונשאלה שאילה זו בפניהם למוד גדול או מעשה גדול ונמנו כולם ואמרו למוד גדול שמביא לידי מעשה ואומר ר"ת דה"פ והאמר מר שלמוד מביא לידי מעשה וכיון שאנו אומרים קיים הרי אנו אומרים שלמד דאי לא שלמד היאך קיים שהלמוד מביא לידי מעשה ולא מסיק אדעתיה השתא לחלק בין למד ללימד ומשני הא לאגמורי [דלימוד] ודאי לא אמרינן דהא ודאי עדיף שמביא את הרבים לידי מעשה כשמלמדם ובשאלתות דרב אחאי גאון ל"ג קיים אמרינן לימד לא אמרינן אלא גרס ומנח תפילין והדר אמר לן ותו לא ופריך גמרא והיאך הוה מנח תפילין תחלה קודם שהיה אומר להם השמעתתא והלא למוד גדול ממעשה ומשני הא למגמר הא לאגמורי דליגמר נפשיה למוד גדול שמביא לידי מעשה אבל לאגמורי לאחרים לא עדיף ולפיכך היה מניח תפילין תחלה.

5. שיטה מקובצת מסכת בבא קמא דף יז עמוד א

וזה לשון ה"ר ישעיה ז"ל: ויש מקיימים פי' הקונטרס דהתם נשאל לפנייהם אדם בבחרותו מה טוב לו אם לעסוק בקיום מצות או בתלמוד ונמנו שטוב לו לתלמוד בבחרותו שהתלמוד מביא לידי מעשה בסוף ימיו והמעשה רב שאם לא ילמד בבחרותו לא ידע טיב המצות לקיימן בזקנותו והכא בסוף ימיו קיימינן והיינו דפריך גדול התלמוד שהוא מביא לידי מעשה בסוף ימיו ואז המעשה רב אלמא בסוף ימיו המעשה רב דקטן נתלה בגדול וכיון דאמרינן קיים כל שכן שהיה לנו לומר למד.

6. שיטה מקובצת מסכת בבא קמא דף יז עמוד א

ובשאלתות דרב אחאי לא גרסינן והדר אמר לן קיים אלא והדר אמר לן כלומר בכל יום היה רגיל בכך דמנח תפילין והדר אמר שמעתא וכו' ככתוב בתוספות. ולא נהירא לר"י לומר דלעצמו עדיף מללמד לאחרים שהרי מזכה את הרבים.

7. מהר"ם מלובלין מסכת בבא קמא דף יז עמוד א

ד"ה והאמר מר גדול תלמוד תורה וכו'. ובשאלתות דרב אחאי גאון וכו' וצ"ע דלגירסא של השאלתות משמע הא דקאמר לא פשיט לן וכו' לא לענין קיים או לימד דהכא קאמר אלא ר"ל דלא אמר שמעתתא קודם שהניח תפילין וע"ז פריך הגמרא והא אמר מר וכו' וא"כ יש להקשות מה ענין זה להכא דשמעתין וק"ל וכבר הארכתי בזה בדרך לימוד הישיבה:

8. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יד עמוד ב

כל הקורא קריאת שמע בלא תפילין - כאילו מעיד עדות שקר בעצמו.

9. תשובות הגאונים - שערי תשובה סימן קנג

וששאלתם ענין התפילין כבר אמרו חכמים אמר עולא כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו מעיד עדות שקר בעצמו ואמר רב חייא בר אבא אמ"ר יוחנן הרוצה לקבל עליו מלכות שמים שלימה יפנה ויטול ידיו ויניח תפילין ויקרא ק"ש ויתפלל וזו היא מ"ש שלימה מכלל דהקורא בלא תפילין דמלכותו חסרה ועוד שנו חכמים כל שאינו מניח תפילין בכל יום עובר בשמנה עשה.

10. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף טז עמוד א

אהלים לנחלים, דכתיב: כנחלים נטיו כגנות עלי נהר כאהלים נטע וגו', לומר לך: מה נחלים מעלין את האדם מטומאה לטהרה - אף אהלים מעלין את האדם מכף חובה לכף זכות.

11. תלמוד בבלי מסכת חגיגה דף יד עמוד ב

תנו רבנן: מעשה ברבן יוחנן בן זכאי שהיה רוכב על החמור, והיה מהלך בדרך, ורבי אלעזר בן ערך מחמר אחריו. אמר לו: רבי! שנה לי פרק אחד במעשה מרכבה! אמר לו: לא כך שניתי לכם: ולא במרכבה ביחיד אלא אם כן היה חכם מבין מדעתו? אמר לו: רבי, תרשיני לומר לפניך דבר אחד שלמדתי. אמר לו: אמור. מיד ירד רבן יוחנן בן זכאי מעל החמור, ונתעטף וישב על האבן תחת הזית. אמר לו: רבי, מפני מה ירדת מעל החמור? אמר: אפשר אתה דורש במעשה מרכבה, ושכינה עמנו, ומלאכי השרת מלויין אותנו, ואני ארכב על החמור? מיד פתח רבי אלעזר בן ערך במעשה המרכבה ודרש, וירדה אש מן השמים וסיבבה כל האילנות שבשדה, פתחו כולן ואמרו שירה. מה שירה אמרו - הללו את ה' מן הארץ תנינים וכל תהמות... עץ פרי וכל ארזים הללויה. נענה מלאך מן האש ואמר: הן הן מעשה המרכבה. עמד רבן יוחנן בן זכאי, ונשקו על ראשו, ואמר: ברוך ה' אלהי ישראל שנתן בן לאברהם אבינו שיודע להבין ולחקור ולדרוש במעשה מרכבה. יש נאה דורש ואין נאה מקיים, נאה מקיים ואין נאה דורש, אתה נאה דורש ונאה מקיים. אשריך אברהם אבינו שאלעזר בן ערך יצא מחלצך.